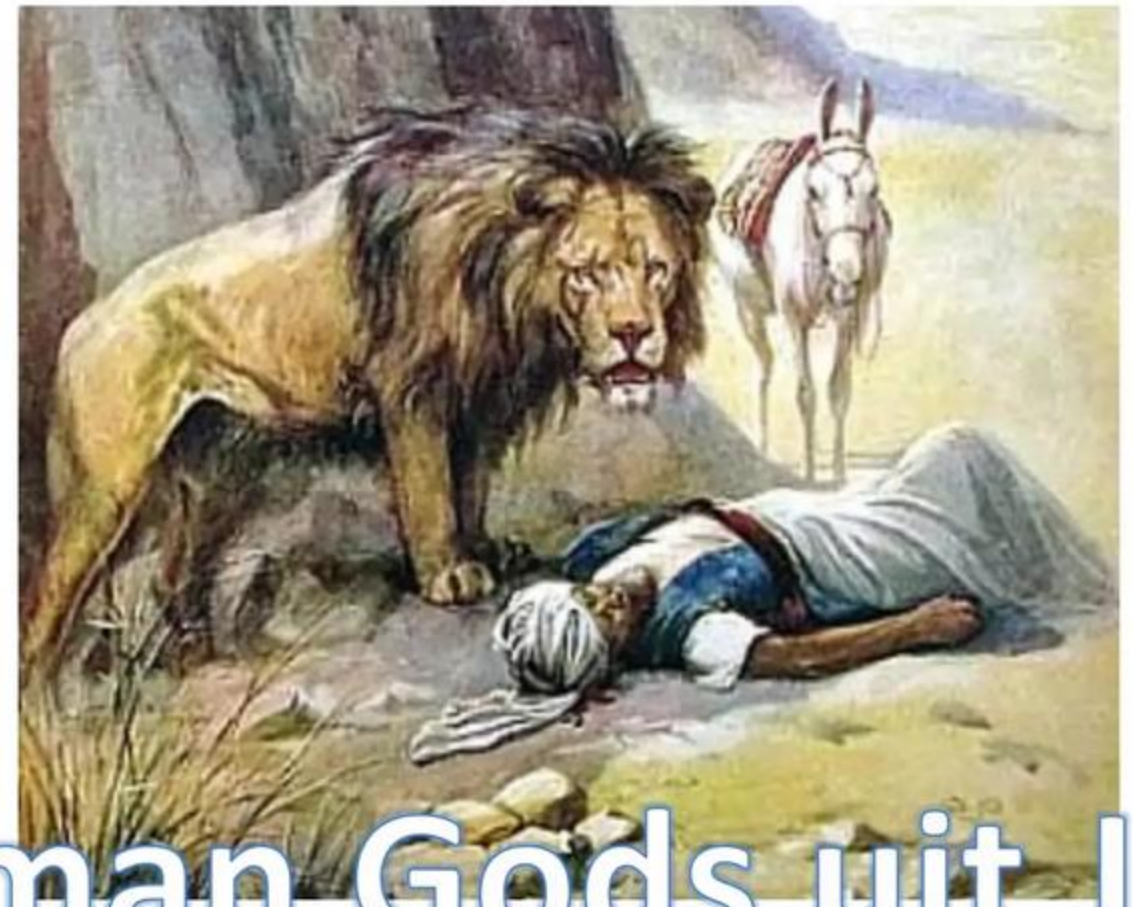

de man Gods uit Juda & de oude profeet (I)

3 november 2019
Urk

de geschiedenis in 't kort...

Een man Gods uit Juda wordt gezonden om te profeteren tegen het altaar dat koning Jerobeam in Bethel had opgericht. Vervolgens keert de man Gods terug via een andere route naar Juda, precies zoals hem was opgedragen.

Een man Gods uit Juda wordt gezonden om te profeteren tegen het altaar dat koning Jerobeam in Bethel had opgericht. Vervolgens keert de man Gods terug via een andere route naar Juda, precies zoals hem was opgedragen.

Maar dan, als hij uitrust bij een eik, ontmoet hij een oude profeet die hem uitnodigt bij hem thuis te komen eten in Bethel.
De man Gods bezwijkt voor het voorstel. Als hij daarna alsnog per ezel huiswaarts gaat, doodt een leeuw hem.

Een man Gods uit Juda wordt gezonden om te profeteren tegen het altaar dat koning Jerobeam in Bethel had opgericht. Vervolgens keert de man Gods terug via een andere route naar Juda, precies zoals hem was opgedragen.

Maar dan, als hij uitrust bij een eik, ontmoet hij een oude profeet die hem uitnodigt bij hem thuis te komen eten in Bethel.
De man Gods bezwijkt voor het voorstel. Als hij daarna alsnog per ezel huiswaarts gaat, doodt een leeuw hem.

De ezel blijft staan naast het lijk en de leeuw aan de andere kant. Zodra de oude profeet deze afloop verneemt, haalt hij het lijk op en begraaft het in zijn eigen graf in Bethel.

Een man Gods uit Juda wordt gezonden om te profeteren tegen het altaar dat koning Jerobeam in Bethel had opgericht. Vervolgens keert de man Gods terug via een andere route naar Juda, precies zoals hem was opgedragen.

DEEL I

Maar dan, als hij uitrust bij een eik, ontmoet hij een oude profeet die hem uitnodigt bij hem thuis te komen eten in Bethel.

De man Gods bezwijkt voor het voorstel. Als hij daarna alsnog per ezel huiswaarts gaat, doodt een leeuw hem.

DEEL II

De ezel blijft staan naast het lijk en de leeuw aan de andere kant. Zodra de oude profeet deze afloop verneemt, haalt hij het lijk op en begraaft het in zijn eigen graf in Bethel.

1Koningen 12

32 En Jerobeam maakte een feest
in de achtste maand,
op de vijftiende dag van de maand,
zoals het feest dat in Juda was
en offerde op het altaar.

David
Salomo

scheuring koninkrijk

Rehabeam
2 stammen
zuiden
= Juda

Jerobeam
10 stammen
noorden
= Israël

1Koningen 12

32 En Jerobeam maakte een feest
in de achtste maand,
op de vijftiende dag van de maand,
zoals het feest dat in Juda was
en offerde op het altaar.

om het volk niet naar Jeruzalem te laten trekken voor de eredienst ontwerpt hij zelf een eredienst met als centra: Betel en Dan (12:28)

Hij bouwt tempels en selecteert een priesterkaste naar eigen goeddunken (12:29)

32 En Jerobeam maakte een feest
in de achtste maand,
op de vijftiende dag van de maand,
zoals het feest dat in Juda was
en offerde op het altaar.

een kopie van het oorspronkelijke Loofhuttenfeest (Lev.23), echter niet in de zevende maar in de achtste maand

vergl. het christendom dat zich "onder de wet" stelt maar van de sabbat (=7e) een zondag (8e) maakt...

1Koningen 12

32 ... Zo deed hij te Betel
en offerde aan de kalveren
die hij had gemaakt.
Ook stelde hij in Betel priesters aan
voor de hoogten die hij had gemaakt.

waar ooit ook Jakob een altaar bouwde...

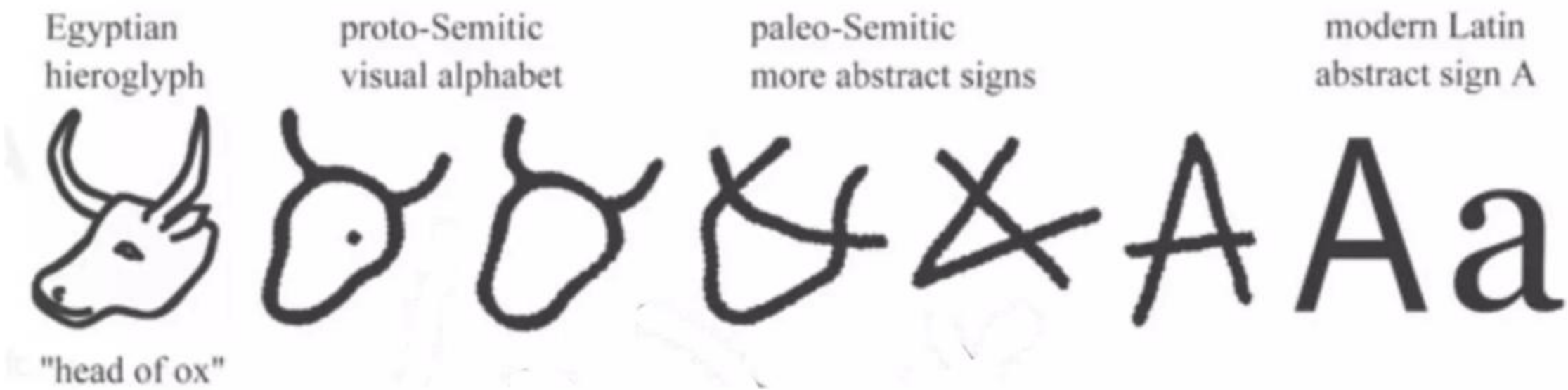
Genesis 35

1 En God zeide tot Jakob:
Maak u reisvaardig,
trek naar **Betel**, blijf daar,
en richt er een **altaar** op voor de God,
die u verschenen is,
toen u vluchtte voor uw broeder Esau.

1Koningen 12

32 ... Zo deed hij te Betel
en offerde aan <u>de kalveren</u>
die hij had gemaakt.
Ook stelde hij in Betel priesters aan
voor de hoogten die hij had gemaakt.

zoals ooit Israël deed na de uittocht uit Egypte
ook Jerobeam kwam uit Egypte (12:2)...

32 ... Zo deed hij te Betel
en offerde aan de kalveren
die hij had gemaakt.
Ook stelde hij in Betel priesters aan
voor de hoogten die hij had gemaakt.

33 En hij besteeg het altaar
dat hij te Betel had gemaakt
op de vijftiende dag van de achtste maand,
die hij had bedacht in zijn hart.
En hij maakte een feest
voor de zonen van Israël
en hij besteeg het altaar
om het te ontsteken.

type van het volk dat het woord van God krachteloos maakte terwille van hun eigen overleveringen/ inzichten; Mat.15:6

33 En hij besteeg het altaar
dat hij te Betel had gemaakt
op de vijftiende dag van de achtste maand,
die hij had bedacht in zijn hart.
En hij maakte een feest
voor de zonen van Israël
en hij besteeg het altaar
om het te ontsteken.

lett. te doen roken

לְהַקְטִיר

tot-wierook-doen-roken-van

om-het-offer-te-ontsteken

1Koningen 13

1 En zie een man Gods
kwam van Juda
om het woord van JAHWEH naar Betel
en Jerobeam stond op het altaar
om te ontsteken.

nergens wordt zijn naam vermeld,
maar wel zijn komaf: van Juda >

1Koningen 13

1 En zie een man Gods
kwam van Juda
om het woord van JAHWEH naar Betel
en Jerobeam stond op het altaar
om te ontsteken.

Want de plaats waar God
woonde (Jeruzalem) was in Juda

1Koningen 13

1 En zie een man Gods
kwam van Juda
om het woord van JAHWEH naar Betel
en Jerobeam stond op het altaar
om te ontsteken.

2 En hij riep over het altaar
door het woord van JAHWEH en zei:
altaar, altaar, zó zegt JAHWEH...

het altaar met haar eigendunkelijke erdienst,
dát is het onderwerp van de profetie

2 ... zie een zoon zal worden geboren
aan het huis van David,
zijn naam zal Josia zijn,
en hij zal op jou
de priesters van de hoge plaatsen offeren,
die op jou ontsteken
en men zal mensenbeenderen
op jou verbranden.

want de toekomst is aan dat huis!

1Koningen 13

2 ... zie een zoon zal worden geboren
aan het huis van David,
zijn naam zal Josia zijn,
en hij zal op jou
de priesters van de hoge plaatsen offeren,
die op jou ontsteken
en men zal mensenbeenderen
op jou verbranden.

ongeveer drie en halve eeuw later...

Schriftplaatsen	koningen	volle jaren	incl. troonwissel
1Kon.11:40; 2Kron.7:11	Salomo (resterend)	17	18
2Kron.12:13	Rehabeam	17	18
2Kron.13:1,2	Abia	3	4
2Kron.16:13	Asa	41	42
2Kron.20:31	Josafat	25	26
2Kron.21:5	Joram	8	9
2Kron.22:2	Ahazia	1	2
2Kron.22:12 23:1	Athalia	6	7
2Kron.24:1	Joas	40	41
2Kron.25:1	Amazia	29	30
2Kron.26:3	Uzzia	52	53
2Kron.27:1	Jotham	16	17
2Kron.28:1	Achaz	16	17
2Kron.29:1	Hizkia	29	30
2Kron.33:1	Manasse	55	56
2Kron.33:21	Amon	2	3
2Kron.34:1	Josia	31	32
2Kron.36:2	Joahaz*	–	1 ?
2Kron.36:5	Jojakim	11	12
2Kron.36:9	Jojakin*	–	1 ?
2Kron.36:11	Zedekia	11	11
	totaal	**410**	**430**

1Koningen 13

2 ... zie een zoon zal worden geboren
aan het huis van David,
zijn naam zal Josia zijn,
en hij zal op jou
de priesters van de hoge plaatsen offeren,
die op jou ontsteken
en men zal mensenbeenderen
op jou verbranden.

zoals later exact vervuld... >

2Koningen 23

14 Hij verbrijzelde de gewijde stenen,
hieuw de gewijde palen om
en wierp die plaats vol met mensenbeenderen.
15 Ook het altaar te Betel
(de offerhoogte welke **Jerobeam**,
de zoon van Nebat,
die Israel deed zondigen, **gemaakt had**)
ook dat altaar, die hoogte,
haalde hij omver;
hij verbrandde de hoogte,
verpulverde ze tot stof
en verbrandde de gewijde paal.

2Koningen 23

16 En toen Josia zich omkeerde
en de graven zag,
die daar op de berg waren,
liet hij de beenderen uit de graven halen,
verbrandde die op het altaar
en verontreinigde dit,
naar het woord van JAHWEH,
dat DE MAN GODS VERKONDIGD HAD,
die deze dingen aangekondigd heeft.

3 En hij gaf op die dag
een wonderteken door te zeggen:
dit is het wonderteken
dat JAHWEH gesproken heeft:
zie, het altaar zal scheuren
en de as die daarop is
zal uitgestort worden.

het woord dat ook telkens gebruikt
wordt voor de scheuring van het rijk
(11:11,12,13,30,31)
ook de eredienst wordt gescheurd

1Koningen 13

4 En toen de koning
het woord van de man Gods hoorde,
wat hij over het altaar te Betel geroepen had,
strekte Jerobeam zijn hand
van boven het altaar en zei:
<u>grijpt hem vast!</u>...

'shoot the messenger'

4 ... Maar zijn hand
die hij had uitgestrekt over hem verdorde,
zodat hij die niet tot zich kon terugtrekken.

lett. verdroogt
> verlamt, verstijft

וַתִּיבַשׁ	תְּפָשֵׂהוּ
en·zij-droogt-op	grijpt-vast-hem ! tot:
maar-verstijfde	grijpt-hem

ותיבש	
u·thibsh	
u·ibsh	
H3001	
@Pc·@vqw3fs	
dry,ashamed,shame	
DRY	

P	Particle
c	conjunction
•	
v	Verb
q	qal
w	waw-consecutive
3	3rd person
f	feminine
s	singular

5 En het altaar scheurde
en de as werd uitgestort
vanaf het altaar,
zoals het wonderteken was gegeven
in het woord van JAHWEH.

in Gods eredienst werd de as
verzameld en op een reine plek
"buiten de legerplaats" bewaard;
vergl. Lev.4:12

1Koningen 13

5 En het altaar scheurde
en de as werd uitgestort
vanaf het altaar,
zoals het wonderteken was gegeven
in het woord van JAHWEH.

als voorlopig garantiebewijs
voor de lange termijn

1Koningen 13

6 En de koning antwoordde
en zei tot de man Gods:
smeek toch van het aangezicht van JAHWEH,
<u>jouw God</u> en bidt voor mij
opdat mijn hand weer tot mij komt...

daarmee (impliciet) erkennend,
zelf van God te zijn vervreemd

6 ... En de man Gods smeekte
van het aangezicht van JAHWEH
en de hand van de koning
kwam weer tot hem
en werd zoals tevoren.

1Koningen 13

7 En de koning sprak tot de man Gods,
kom met mij naar huis
en sterk je
en ik geef je een geschenk.

> "Bileamsloon" (Jud.:11; Num.22:17)

1Koningen 13

8 Maar de man Gods zei tot de koning:
al gaf u mij de helft van uw huis
ik ga niet met u mee.
Ik <u>eet geen brood en drink geen water</u>
in deze plaats.

maaltijd houden = uitdrukking van gemeenschap

9 Want zó is mij geïnstrueerd
in het woord van JAHWEH dat zei:
eet geen brood en drink geen water
en keer niet terug
in de weg die je gegaan bent.

na de vernietiging van het oude altaar
(> type van het oude verbond)
dient men een nieuwe weg te gaan
("de weg"; Hand.19:9)

10 En hij ging in een andere weg
en keerde niet terug in de weg
waarin hij was gekomen naar Betel.

1Koningen 13

11 Een <u>oude profeet</u> nu,
woonde in Betel
en zijn zoon kwam
en verhaalde hem heel de daad
die de man Gods op die dag
in Betel had gedaan
en de woorden die hij had gesproken
tot de koning.
En zij verhaalden het hun vader.

ook zijn naam doet (kennelijk) niet ter zake
maar wel dat hij oud is...

11 Een oude profeet nu,
woonde in Betel
en zijn zoon kwam
en verhaalde hem heel de daad
die de man Gods op die dag
in Betel had gedaan
en de woorden die hij had gesproken
tot de koning.
En zij verhaalden het hun vader.

de profeet had nog meer zonen >

12 En hun vader sprak tot hen:
welke weg is hij gegaan?
En zijn zonen hadden de weg gezien
die de man Gods Gods was gegaan
toen hij uit Juda kwam.

niet de identiteit van de man
Gods had zijn interesse, maar
de weg die hij was gegaan

13 En hij zei tot zijn zonen:
zadelt voor mij de ezel.
En zij zadelden voor hem de ezel
en hij reed daarop [weg].

zie ook: :23 en :27
vergl. Bileam (Num.22:22; ezelin)

14 En hij ging de man Gods achterna
en vond hem zittend onder <u>de eik</u>
en hij vroeg hem:
bent u de man Gods die uit Juda is gekomen?
En hij zei: ik ben het.

niet "een terebint" (NBG) of "een eik" (SV)
maar "de eik" >

וַיִּמְצָאֵהוּ	יֹשֵׁב	תַּחַת	הָאֵלָה
en-hij-vindt-hem	zittende	onder	de-terebint
en-trof-aan-hem	zittende	onder	een-terebint

Genesis 35

6 Toen Jakob aangekomen was te Luz,
in het land Kanaan, dat is Betel (...)
7 bouwde hij daar een altaar,
en hij noemde die plaats El-betel,
omdat God Zich daar
aan hem geopenbaard had,
toen hij voor zijn broeder vluchtte.
8 Toen Debora, de voedster van Rebekka,
gestorven was,
werd zij **begraven beneden Betel**
<u>onder</u> ~~een~~ **<u>de eik</u>**,
en men noemde die: Eik van geween.

הָאַלּוֹן	תַּחַת	לְבֵית־אֵל	מִתַּחַת
de·eik	onder	tot·Bet-El	vanaf·onder
een-eik	onder	Beth-el	beneden

het woord 'eik' is van dezelfde stam als het woord voor 'eed' *

* terebint (Hebr. alon) Str. 436
* eik (Hebr. elah) Str. 424
* eed (Hebr. alah) Str. 423

het woord 'eik' is van dezelfde stam als het woord voor 'eed' *

de eik herinnert aan GODS belofte aan Abraham:

- Abram vestigde zich voordurend bij eiken (Gen.12:6; 13:18; 14:13; 18:1);

* **terebint** (Hebr. alon) Str. 436
* **eik** (Hebr. elah) Str. 424
* **eed** (Hebr. alah) Str. 423

het woord 'eik' is van dezelfde stam als het woord voor 'eed' *

de eik herinnert aan GODS belofte aan Abraham:

- Abram vestigde zich voordurend bij eiken (Gen.12:6; 13:18; 14:13; 18:1);
- de besnijdenis openbaart de vrucht van de eik;

* **terebint** (Hebr. alon) Str. 436
* **eik** (Hebr. elah) Str. 424
* **eed** (Hebr. alah) Str. 423

het woord 'eik' is van dezelfde stam als het woord voor 'eed' *

de eik herinnert aan GODS belofte aan Abraham:

- Abram vestigde zich voordurend bij eiken (Gen.12:6; 13:18; 14:13; 18:1);
- de besnijdenis openbaart de vrucht van de eik;
- doden worden begraven onder de eik;
- Jozua richtte een grote steen op als monument, "onder de eik" bij het heiligdom (Joz.24:26).

* **terebint** (Hebr. alon) Str. 436
* **eik** (Hebr. elah) Str. 424
* **eed** (Hebr. alah) Str. 423

14 En hij ging de man Gods achterna
en vond hem zittend onder de eik
en hij vroeg hem:
bent u de man Gods die uit Juda is gekomen?
En hij zei: ik ben het.

15 En hij zei tot hem:
ga met mij naar huis en eet brood.

wordt vervolgd...